Ч. 98. Чернівцї, недїля дня 5. (17.) мая 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

ВІДОЗВА.

Буковиньскі Русини!

На день 26. л. мая, вівторок по Зелених сьвятах, скликуємо до Чернівцїв народну раду, щоби обговорити справи, дуже важні для буковиньских Русинів.

Остатних кільканайцять лїт ми пережили під гнетом наших противників, зпід котрого тепер помалу висвободжуємо ся. Наш дальший розвій, наша будучність лежить в наших руках! Від народної сьвідомости всїх буковиньских Русинів залежить се, чи ми на своїй землї будемо уживати всїх тих прав, які нам належать ся, чи нї. Аби та сьвідомість у кождого найшла ся і скріпила ся, потрібно кождому бачити, що він не стоїть одиноко, але що сьвідомих Русинів єсть уже на Буковинї велика громада і всї хотять жити своїм власним житєм, а не позичаним! Тому зійдїть ся, дорогі земляки, як найчисленнїйше у вівторок по Зелених сьвятах до Чернівцїв на раду!

Маємо радити над кількома дуже важними справами.

Реформа виборча уже постановлена, отже потрібно всїм знати, що нового принесла нам она і як нам супроти неї заховати ся, аби Русинам вийшла на користь.

Маємо нового митрополита, отже потрібно, аби буковиньскі православні Русини висказали єму, чого від него жадають і що мусить зробити, аби між вірними православної церкви, Русинами і Волохами, настали мир і згода.

Від осени будемо мати в Чернівцях свою руску ґімназию, отже треба застановити ся нам всїм, як найлучше підтримувати сей такий важний для нас заклад. Від осени отвираємо в Народнім Домі в Чернівцях також бурсу для учеників нашої ґімназиї, а ту бурсу мусимо підтримувати всї, коли хочемо виховати собі свою рідну інтелїґенцию. Отже порадимо ся також над заснованєм і удержуванєм бурси.

В місяци червни сего року закладаємо свій власний банк, Руску Касу, о котру довгі лїта селяни упоминали ся; отже на нашій радї буде мова і про ту Касу, як она буде уряджена, які користи подає селянам і які обовязки накладає на тих, що з нею мають дїло. На тій радї ми будемо приймати зголошеня до Каси.

І ще над одною справою будемо раду радити, а то над ревізиєю катастру ґрунтового, так важною для селян.

Як бачите, дорогі земляки, справи самі важні і живі. Тому сподїваємо ся, що на раду з'їдете ся численно з усїх сторін буковиньскої Руси!

Де відбуде ся рада і яка буде докладна проґрама єї, то буде оголошене сими днями в *Буковинї*.

Чернівцї дня 4. (16.) мая 1896 р.

Посли на сойм краєвий:

Др. Ст. Смаль-Стоцкий. *Єротей Пігуляк.*

Клясове самолюбство.

На засїданю ради державної з дня 13-го с. м. вела ся розправа над тими постановами податкової реформи, після котрих надвишки з особистого податку доходового мають на половину припасти поодиноким краям. Окрім того мають в ріжних родах податків наступити опусти. І так загальна сума ґрунтового податку має зменьшити ся о 10—15%.

Розходило ся тепер о се, чи всї податники мають з того опусту користати, чи лиш біднїйші.

Молодочех др. Кайцль поставив внесенє, щоби той опуст признати лише тим

3).

Попадя вдова.

Оповіданє з недавних часів.

(Конець).

Вкінци так єму зробило ся слабо, що й до церкви не міг ходити; а на похорони то приїзджав вікарий з сусїдства. Він і забирав, де який гріш припав, хотяй що правда, він не хотів нїколи брати, але як не взяв, то мій єму заслав. А на недїлю годї було котрого сьвященика упросити, бо кождий мав свою роботу. Лиш один-однїсенький і то старець — мав вже до 70 лїт — той найбільше заглядав до нас. І порадив і розрадив, а гроші, буцїм то взяв, а все лишив або в захристиї, або десь у хатї, так непостережено, що мій нїколи й не знав о тім. Іно я сама знала, що то за душа була!

Раз на Благовіщенє упер ся мій: конечно до церкви і до церкви. Казав, що єму добре, що буде міг правити. Я втїшила ся.

Але вже по Евангелію, коли почав проповідь, як зімлїв, так і принесли єго.

Зараз післав по того старенького сусїду: висповідав ся, а до вечера і помер“...

Вдовиця по тих словах влїпила очи в образ, що висїв на противній стїнї. Она не плакала, а лиш нерухомо вдивляла ся.... Тихо стало в хатї, лиш знадвору чути було хлюпанє дощу.

По довшій такій мовчанцї почала оповідати дальше: „Менї не дали там довго сидїти. До осени перебула там. Радила ся людий, що менї робити — що почати з собою? Нї я родини своєї не мала, нї чоловік нїкого не мав. Порадили менї випродати все, та з'їхати де до міста, а там держати студентів на „станциї“. Я послухала і зараз по Спасї виїхала до Львова.

Студентів я дістала, але гіркий то заробок. Я на тім не могла заробити хотьби тілько, щоби хату і опал оплатити. Один дав, другий обіцяв, иньший дав задаток, посидїв з місяць, прохарчував ся і винїс ся, не знати, коли і де. А найгірше було з тими, що то вже вийшли з латиньских шкіл. Бувало лежать до полудня в ліжку, а по обідї як пішов, то і надо днем вернув. Я зпершу ждала на них з вечерою, сидїла, дула під кухню, більше дров спалила, чім вечеря варт була. Не мала з ними спокою нї в день нї в ночи; нагризла ся нераз, а потім і сама почала на силах підупадати.

Я плюнула на се. Стратила за два роки все, що мала, і за дурно наробила ся.

Лучила ся менї служба за ключницю в одної панї на селї; але хто би там панам догодив? Я винайшла собі хатину в закутку того села. За пятьдесять злр. я дістала ту хату і кусень огорода, та не на віки, а лиш до смерти моєї, буцїм за процент, а як помру, за ті гроші мають мене поховати. Та все потерпаю, щоби ті селяни не зірвали умови зо мною, бо і щоби я тодї робила? куда би я дїла ся? Тому вже другий рік обіцяла я докладати їм на податок, коби лиш могла спокійно тут вмерти“.

Знову настала тиха мовчанка. Вдовиця закрила лице руками, а я знову сидїв тихо, як би бояв ся перебити ту тишину, підчас котрої найріжнїйші мисли снували ся менї по голові.

Менї прийшло на гадку, що і я маю жінку, але я урядник, по моїй смерти жінка дістане пенсию. Яке менї лихо? Тамтого тижня сказала менї жінка щось в великій тайнї і я сейчас обезпечив ся на 5000 зр...

Але-ж бо й вдовицї по сьвящениках мають пенсию чи якусь запомогу! — пригадав я собі. От, недавно, бо може перед двома або трьома роками був навіть процес і знаю напевно, що фонди якісь є, хоч хтось там... Тож я, аби прорвати мовчанку, котрої я не люблю, а впрочім від коли я оженив ся, від неї відвик, кажу:

— Чей не іде вам так зле? Адже певно берете пенсию з консисториї? Повідають, що фонд вдовичий дуже великий?...

На се запитана кинула ся, як би вкушена веретїльницею: очи в неї заблисли гнївом і она, піднїсши руку з коронкою, крикнула з досадою:

— А злиднї побили би тих, що рядять тою пенсиєю! Бодай они зійшли на таке, на якім я сиджу...

Пенсия? кажете, пенсия? Сьміх людям сказати!... Найбіднїйша вдова по учителю має більше на чверть року, як я на цїлий рік. От! вдовиця по возьнім лїпше стоїть, а я — попадя, вдова по сьвященику, що тілько лїт служив церкві, народови, державі — що витерав кути гірші від хлївів у порядного господаря, що своїм коштом з'їздив мало не цїлий край, і був по

властителям меньшої посїлости, котрі мають меньше як 1000 зр. чистого доходу з ґрунту, а ті, що мають більше, не повинні з того опусту користати. Опуст той мав би ся ще в такий спосіб подїлити, що чим меньше хто має доходу з ґрунту, тим більший опуст належить ся єму.

Але против того внесеня виступили рішучо властителї більшої посїлости, між ними бар. Діпавлї, що все удавав щирого приятеля народу. Він сказав, що принятє внесеня д-ра Кайцля означало би несправедливість супроти більшої посїлости. Прецїнь дїдичі будуть платити особистий податок доходовий, а селяни нї, бо не мають чистого доходу річно 600 зр.; чому-ж не мали би они мати користи з опустів з ґрунтового податку? З иньшого знов боку пояснив мінїстер фінансів др. Білїньский противне тому внесеню становище правительства. Після гадки мінїстра не можна би внесенє д-ра Кайцля перевести як слїд, бо при кождій змінї в ґрунтовім маєтку, мусїв би також змінити ся опуст від ґрунтового податку. Окрім того отворено би принятєм того внесеня поле для ріжних обманьств, бо тодї потребував би властитель більшої посїлости лише подїлити свою посїлість на меньші, то платив би від меньших самостійних господарств також меньший ґрунтовий податок, а тим самим мав би більший опуст, як властиво єму після справедливости належить ся. З тих причин мусить правительство спротивити ся внесеню д-ра Кайцля.

За тим внесенєм промовляли горячо Молодочех др. Герольд, антисеміт др. Люеґер і Молодочех др. Крамарж. Сей послїдний замітив справедливо супроти мінїстра д-ра Білїньсквго, що подїл більшої посїлости на меньші вже тому не буде практикувати ся, бо після австрийского права треба би при сїй нагодї платити досить велику належитість від перенесеня.

В „колї“ польскім піднесли сю справу посли оо. Копициньский, Хотковский і Пастор і жадали, щоб Поляки голосували за внесенєм Кайцля. Та против них виступили остро посли Веловейский, Рутовский і Левіцкий, так що прийшло до великої галабурди, і Поляки рішили ся голосувати против того внесеня.

Коли в палатї послів прийшло до поіменного голосованя, відкинено внесенє д-ра Кайцля 116 голосами против 79.

З голосованя того бачимо, що послидїдичі голосували як один муж против внесеня Кайцля, котре було би селянам принесло хоч малу полекшу. Чи таке противленє ся було на місци і конче потрібне, о сїм можна цїлком справедливо сумнївати ся. Возьмім навіть так, що заміти мінїстра Білїньского і посла Діпавлїого справедливі, то чи було би внесенє Кайцля принесло справдї замітну шкоду більшій посїлости? Їм опусти з ґрунтового податку не збільшать маєтку — як се замічає навіть Dziennik Polski — а коли втратили-б той опуст, то їх се певно не зруйнувало би. Своїм же голосованєм доказали, що в оборонї своїх інтересів ідуть навіть так далеко, що не хотять і дрібницї уступити селянам. Се повинні були особливо мати на увазї польскі дїдичі, що заступають сїльскі округи галицкі. В Галичинї панує еміґрация, селяни а ще більше аґітатори складають вину нужди на дїдичів, а тепер мають знов нове оружє в руках против них. Не лїпше було зречи ся тої дрібницї, і тим помочи бідним селянам, а собі дуже дешевим коштом здобути симпатию в народї?! Трошки більше серця для бідного селянина було би на місци, бо такі голосованя годні оправдати закид самолюбства клясового.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 16-го мая 1896.

Іменованя. Провізоричним ад'юнктом будівельним іменований при почтї в Чернівцях Альвін Кайтер. — Радник двору і директор фінансової дирекциї в Чернівцях Франц Шмідмаєр іменований предсїдателем комісиї для полїтичного іспиту державного.

В память Тараса Шевченка відбуде ся в понедїлок, дня 18-го с. м., в Бережанах в сали міщаньского касина музикально-декляматорский вечерок заходами „Бережаньского Бояна“.

Селяньскі віча. В недїлю, дня 17-го с. м., відбуде ся віче в Журавици коло Перемишля, на котрім буде обговорювати ся: справа голосованя, закон громадский, рада повітова, податок доходовий і ґрунтовий. — В понедїлок, дня 27-го с. м., має відбути ся віче в Рушельчиках, де пос. Новаковский буде здавати справу із своєї дїяльности в галицкім соймі.

„Календарь на рôкъ переступный 1896. Виданый правосл. архіеп. Консисторією Буковины. Черновцѣ. Тип. Екгарда“. Се третий з ряду календар руский на Буковинї і хоть вийшов так пізно, витаємо его непритворно перше тому, що прав. Консистория прийшла до пізнаня, що для Русинів треба осібного календаря, а по друге, що він (на 23 ст. вел. 8°) всюди писаний по руски, а не як попередні публїкациї конс. московскою мовою.

Збори „Селяньскої Ради“ відбули ся в пятницю, дня 15-го с. м., в сали „Народного Дому“ у Львові. На ті збори прибуло до 50 селян і кілька осіб з рускої інтелїґенциї. По виборі президиї мав п. Іван Белей, редактор *Дѣла*, реферат о виборчій реформі. Бесїдник представив історию конституциї від 1848 р. аж до нинїшного дня, описав історию виборчої реформи і критикував реформу Баденї'ого. Она не становить конець борби, бо народи будуть домагати ся дальше безпосередних виборів. Коли однако вже принято той проєкт, то треба вибрати добрих послів при недалеких виборах. Опісля слїдували реферати д-ра Костя Левіцкого о збірних громадах і о. Гірняка о ревізиї ґрунтового катастру. Вкінци завізвано присутних, щоби постарали ся о численні петициї до ради державної в сїй справі.

Православна катедра в Чернівцях тепер уже цїлком відновлена так, що дня 19-го с. м. буде міг митрополит уже в нїй інсталювати ся. Церков та стоїть уже сорок лїт і з виду она нїчим не замітна, хиба своєю величиною та просторим красним місцем, на якім стоїть. В сорокових роках не звертали дуже уваги на стиль будови. А середина церкви з нагими стїнами робила до недавна зовсїм смутне вражінє. Тепер — як сказано — церков цїла відновлена і робить вражінє именно своїми прикрасами в сере-

---

таких місцях, де жаден писар громадский не хотїв би сидїти — я беру... Тут затялась...

— Кілько, добродїйко? — шепнув я.

„Та встид і казати! Двірский паробок бере в троє тілько. Часом 40 зр., часом аж 48 зр.

— Як то? в місяць? — запитав я.

— Нї! на рік! — відказала.

— На цїлий рік? — зачудований спитав я вдруге.

— А так! так! на цїлий рік!

Я здвиг плечима і неспокійний встав з стільця.

— А кілько я наїздила ся, кілько напросила ся, заки дістала і тоє! За кілька лїт по смерти мужа не дали менї анї феника! Зразу казали, що небіжчик „мій“ не платив до того фонду через кількось там лїт. Ага! не платив! А хто-ж до фонду платить, як не завідателї і сотрудники? То декан і за пів року нераз казав заплатити, бо як не заплатив, то і не подавай ся анї на яке небудь місце. Завідателї і сотрудники щораз подають ся, а як не зложать гроший, то і подане звернуть та ще й нагану дадуть. То мій і платив; може бути, що за остатнїх три роки не уплатив.

„Тепер вже дають що року. Напише декан, щобим приїхала, то я їду зараз і виплатить, але не однаково; часом сорок два, часом і 50 злр., але нїколи більше. Вже от-так зо двайцять лїт.

— Якже-ж ви панї з того вижиєте?—запитяв я знову.

— А от! як можу. Доки лїпші очи були, то заробляла дещо. Шила тонкі сорочки для селяньских дїтий, то бувало дадуть миску круп, або кілька покладків. А тепер вже не довиджую. Але люди люблять мене. Они до „старої попадї“ ходять, та нїколи з порожними руками. Ходять то за мастию на рани, то зїле на кашель або горячку. Се я переймила від моєї небіжки мами... Та де я думала, що менї колись то в пригодї стане!...

— А сьвященик місцевий не заходить до вас? — запитав я.

— Тут нема сьвященика. На другім селї. Ходить з кропилом що року, але я встидаю ся перед ним. Раз була в него, але там паньство таке, що я більше не важила ся пійти! Бо і по що?... Они всї пачи за житя, а по смерти мужа зачинає ся біда, та й кожда потім так бідує, як я. Та знову не хотять на біду дивити ся, щоби їх не найшла думка, що й їм колись таке бути може... Нехай там! Я вже від них не потребую нїчого“... Яка-ж гірка доля тих вдів!

— Га! думаю собі! нехай старають ся самі за себе. Радять иньшим, — то чому собі не порадять?...

Тимчасом дощ устав на дворі, і почало свитати. Я перебув ніч, і на раду мого фірмана постановив їхати зараз дальше. Але старенька мене не пустила без снїданя. Як почала шукати по ріжних закутках, то і винайшла завинену в папірець каву, палену може перед кількома лїтами: вистало єї ледво на одну склянку, послїдню в єї хатї, котру я і випив. Хотїв я стареньку винагородити, та не знав як: — гроші давати їй встидав ся. Але сю річ я лишив на пізнїйше. Тимчасом розвиднїлось, і люди почали показуватись по селї.

Я розпитав про хату війта, пішов і розвідав ся у него про попадю. Так війт як і родина єго не вимовили і слова про ню, щоби не благословити або хвалити єї.

Я порадив ся з війтом і сказав єму, що як би написати просьбу до цїсаря, то може би цїсар дав їй яку запомогу. Прецїнь всї вдовицї-попадї просять у цїсаря помочи, — чому-ж би й она не мала того зробити?

— Але — кажу — менї треба на то сьвідоцтва убожества та моральности. Треба, щоби ви менї се дали.

Війт скрутив ся сюди-туди, та не з браку охоти. — Прошу пана комісаря, нема писаря, аж на другім селї — сказав вкінци.

— Ну, того разу я вам послужу за писаря.

Я сїв, написав, що треба, війт вибив печатку, обсмаливши єї перше знаменито над каганцем — і готові сьвідоцтва післав я умисним післанцем до сьвященика на друге село.

Вернувши в нашу столицю повітову, я порадив ся з жінкою, а вже она вирівнала рахунок за снїданє з попадею. Бачив я, як жінка моя якийсь мішочок передавала мому фірманови, коли той вертав в своє село, і чув я, як переказувала: „а памятайте то віддати старій попадї!“ Ще того самого дня я вислав просьбу разом з конкомітациєю старости до цїсарскої кабінетової канцеляриї. Своєю дорогою написав я до добре зна-

дині. Заслуга в тім пок. митрополита Морарая-Андрієвича, що православна катедра так богато і так красно відновлена в середині. Тепер стіни єї покриті орнаментами і образами, іконостас богатий, золочене пишне, поміст і крісла величаві, а образи на стінах найбільше піднесли красу церкви. Малював їх маляр Кароль Йобст, той сам, що прикрасив образами і стіни в митрополичій резиденциї в Чернівцях, а також вотивну церков у Відни. Єго композициї і технїка роблять сильне вражінє. Поодинокі образи з старого і нового Завіту находять ся відповідно до обряду в дотичних частях катедри, в корабли, в бані, на престолї і на стінах. Найкрасшою частиною катедри, як був, так і єсть доси іконостас. Образи на нїм походять ще із школи маляря Фіріха і они зовсїм відповідають орієнтальному обрядови. Митрополит Гакман старав ся о то, щоби малярі мали про той обряд докладне понятє. Ті образи по кількадесятьох лїтах були значно ушкоджені. Тепер їх відновив маляр Фукс під доглядом Йобста. Так само і проче уряджене церкви цїлком зреставроване або й зовсїм нове.

Справозданє буде здавати з своєї дїяльности радник міста Чернівцїв др. Бено Штравхер в понедїлок, дня 18-го с. м., о 4-ій год. пополудни в сали маґістрату.

Читаємо в „Правдї“: П. Поступишин був так „снисходительный“ вдати ся в розправу з нашим вістником „хоч нерадо і з прикростию“. На се ми скажемо, що ми ще меньше радо вдаємо ся в такі розправи, бо шкода нам часу і місця на полємику. Однак виводи п. Поступишина нас зовсїм не переконали. Він же написав вперед просту неправду, що п. Романчук дістав кільканайцять петиций, а п. Барвіньский кілька. Ми виказали числами, що справа инакше стоїть. А тепер ще лише додамо, що п. Барвіньскому було зовсїм свобідно в повній палатї промовляти і ставити резолюцию про пенсиї для вдів і сиріт по сьвящениках незалежно від змагань в комісиї буджетовій і без призволу п. Романчука. Що наші виводи з любостю повторили, як каже п. Поступишин, „Буковина“ і „Народна Часопись“, се не приносить нам нїякого сорому, так як се „Дѣлу“ або п. Поступишину не приносить чести, коли їх розумованя передруковує такий „Ґалїчанїн“.

„Ґалїчанїн“ подав недавно причини, для чого на празник св. Юра явило ся мало народа. На єго думку найважнїйша причина в тім, що св. Юр став, як він каже, „філїєю єзуїтского монастиря“, „морального ржонда“ і „сполечной єрархіи“. З того віє очивидна злоба, що св. Юр перестав бути твердинею кацапства і москвофільства. Але чим иньшим урадував ся „Ґалїчанїн“, а іменно, що люди прибувші на сьвятоюрский ярмарок пили чай, розуміє ся — „русскій“, і в тім єго відрада!

Конкурс розписаний на посади учителїв при 1-кл. народних школах в Брязї і Рус-пе-боулї, кімполюнґского повіту, з рускою мовою викладовою. Речинець до 31-го с. м.

Цїла родина збожеволїла. Минувшого четверга привезли родину столяра Заградзкого, котра складає ся з батька і трех доньок в віцї від 18 до 24 лїт, до віддїлу для божевільних в віденьскім шпитали. Перед кількома роками виграв Заградский льос і від того часу єму і єго доньком помішало ся в голові, так що треба було їх помістити в шпитали.

За 40 днів навколо землї. Подорож, котру свого часу Філеас Фоґ відбув навколо землї за 80 днїв, можна тепер без всяких трудностий відбути за 70 днїв і при тім треба лише шість разів змінити спосіб їзди. В 1900 роцї можна буде ту саму подорож відбути за 40 днїв. Коли в тім роцї отворить ся велика сибірска зелїзниця, то настане велика зміна в сьвітовім руху і подорожах навколо землї. Подібну зміну доси принесло лише отворенє суеского каналу. В 1900 р. дістане ся подорожний, що 1-го сїчня виїзджає з Льондону, через Остенду-Берлин по 45-годинній їздї поспішним поїздом до Петербурга, а відтам за 250 годин через Росию і Сибір до Порт Артур, значить, від Льондону до Порт Артура потребує всего їхати 12 днїв і 7 годин. З Порт Артура поїде новим express-пароходом, що має вже сего року курсувати, до Сан Франціско, а відтам через північну Америку і Атлантийский океан назад до Льондону. Разом потреває цїла подорож навколо землї тілько 40 днїв.

Кілько часу потреба, щоби написати всї числа від 1 до 1,000.000 і кілько цифер треба написати? — Вимовити „мілїон“ легко і написати також не трудно; треба лиш написати одиницю і шість нуль коло неї, значить ся 7 цифер разом. Але мало хто зважає на то, кілько би то треба написати ся, щоби виписати всї числа від 1 до 1,000.000. А бували учителї, що грозили дїтям, що кажуть їм писати за кару „від одного до мілїон“. Они певно не зважали, якої муки завдали би дїтям, бо лиш придивім ся: Від 1 до 9 треба написати девять чисел по одній цифрі, отже 9 цифер. Від 10 до 99 треба вже писати 90 чисел по дві цифри отже 180 цифер; — від 100 до 999 треба писати 900 чисел по три цифри або 2.700 цифер; — від 1.000 до 9.999 треба писати 9.000 чисел по чотири цифри, разом 36.000 цифер; від 10.000 до 99.999 вже 90.000 чисел по пять цифер отже разом 450.000 цифер, а від 100.000 до 999.999 аж 900.000 чисел по шість цифер або 5,400.000 цифер. Наконець треба ще написати одно число з сїмох цифер. Зрахуймо-ж тепер всї ті цифри разом: 9 + 180 + 2.700 + 36.000 + 450.000 + 5,4000.000 + 7 значить ся 5,888.896 цифер! Тілько цифер не так легко написати і треба на то не мало часу. Поставте годинник перед себе і пишіть, а переконаєте ся. Добрий писар напише на годину не більше як сто цифер, бо пишучи числа по дві, три і т. д. цифри мусить добре уважати і відривати перо від паперу. На написанє 5,888.896 цифер буде отже потребувати тілько мінут, кілько разів напише по 100 цифер, а то значить 58.889 мінут або 981 годин з половиною, або 40 днїв, 21 годин і 29 мінут. Коли-б отже хтось хотїв виписати всї числа від 1 до 1,000.000, мусїв би писати без перерви (день і ніч) майже цїлих 41 днїв. Тогди записав би числами так велику книгу, що була би півтора раза більша, як біблїя, котра після обчисленя одного анґлїйского статистика має 3,566.480 букв. Коли-б хтось писав 5 годин на день без перерви, то списав би всї числа від одного до мілїон не скорше аж за 6 місяцїв і 16 днїв, рахуючи місяць рівно по 30 днїв. Аж не хочесь вірити. Ось що значить мілїон!

Крадїж дитини. Львівска злодїйка Анна Клос хотїла в четвер украсти 7-лїтну дївчинку Анну Тютюк, дочку служачого. Она завела дитину до шинку, дала їй напити ся горівки і коли дитина стала тратити притомність, вивела єї на улицю і зачала з нею утїкати. Утїкаючу побачили сусїди родичів дитини, пустили ся за нею на здогін і відобрали дитину. Злодїйку, котра не хоче сказати, на що хотїла украсти дївчину, віддано до полїцийного арешту у Львові.

Стоваришенє праси заграничної у Відни порушило було справу заснованя центрального бюра стоваришень дневникарских. Комісия вибрана конґресом в Бордо звихнула цїлу справу; она видумала проєкт виключно в користь кількох великих анґлїйских стоваришень, а всї иньші меньші стоваришеня здала на їх ласку і неласку. Цїлий заряд коштував би дуже богато і був би незвичайно зложений; тероризм посунено так далеко, що той проєкт мають цїлий без дискусиї на конґресї в Будапештї приняти або відкинути. Найбільша кривда стала би ся славяньскій прасї в Австриї, і варто би подумати над способом, як би сему лиху запобічи. Конґрес в Будапештї має відбути ся в днях 15-го до 17-го червня с. р.

Дрібні вісти. Товариство учителїв і учительок в Чернівцях відбуде дня 17-го с. м. свої головні збори. — Устні іспити зрілости в галицких учительских семинариях розпічнуть ся в Тернополи дня 15-го червня, в Самборі дня 22-го червня, у Львові дня 2-го липня, в Станїславові дня 3-го липня: в женьских семинариях учительских у Львові дня 9-го червня, а в Перемишли дня 3-го липня. — Пп. Евгеній Спожарский і Волод. Устеньский отворили сими днями при ул. Рускій ч. 1. у Львові (в домі „Просьвіти“) торговлю і рукодїльню всїлякого рода параментів церковних і застави столової з хіньского і правдивого срібла. — В Тарнові буде незадовго отворена реальна школа. Рада міста Тарнова зобовязала ся дати безплатно місце під будинок і через 10 лїт причиняти ся на покрите коштів річною запомогою 1000 зр.

Померли: о. Володимир Крушельницкий, гр. кат. сотрудник в Заболотові, в 31-ім роцї житя, а 4-ім сьвященьства; — в Стриганьцях, бережаньского повіту, Евстахій Макогоньский, син тамошного гр. кат. пароха.

комого менї посла до ради державної, котрий в той час був у Відни. Справа пішла менї над сподїванє легко і борзо.

За пару недїль могли ми обоє з жінкою поїхати до старої попадї, але не на снїданє, лише на обід, котрий на-пів готовий везла моя жінка з собою на возї. По обідї я виложив старенькій шістьдесять левів самими срібними ґульденами, котрі я в єї імени побрав яко запомогу від цїсаря, додавши надїю, що запомога та буде сталою що року. Я втїк з хати, коли стара попадя зачала менї дякувати і — казав ладити конї до від'їзду.

Перший раз удало ся менї комусь що доброго зробити. Правда, що оно мене нїчо не коштувало.

Ще кілька лїт відвідували ми стару попадю, доки одного дня не дали менї знати, що старенька померла. Хорувала всего три днї на запаленє легких, котрого набавилась зимної ночи, коли вертала від якоїсь хорої жінки. З запомогових гроший она зложила кількадесять левів, котрі віддала на „вічну службу Божу“ за душу мужа і свою.

На похоронї був я і — два сьвященики...

26. лютого 1896 р.

Ю. Д.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 16-го мая 1896 року.

Віденъ. Урядова Wiener Ztg. оголошує закони о платнях урядників при бібліотеках унїверситетів і технїків, закон о продажи на рати, дальше мінїстерияльне розпоряджене, котрим дїлить ся всї австрийскі краї на 17 повітів для урядованя промислових інспекторів.

Віденъ. Після донесень деяких ґазет цїсар санкціонував уже новий закон о пенсиях урядників. Однак правительство вихлопотало у цїсаря уступку, що нові постанови пенсийні будуть відносити ся і до вдів по урядниках, котрих мужі померли від 1-го мая почавши.

Віденъ. Цїсар затвердив вибір антисеміта Штробаха на бурмістра Відня. Заприсягнене нового бурмістра наступить в вівторок, дня 19-го с. м.

Віденъ. Палата послів приняла решту артикулів податкової реформи в другім читаню. Підчас розправи заявив ся мінїстер фінансів др. Білїньский против додатків до доходового податку, бо через податкову реформу не зміняє ся підклад для краєвих податків в цїлости. Правительство мусить застеречи ся против того, мовби оно зменьшило підставу для додатків до краєвих податків. Проєкт що-до надгородженя громад за стяганє податків виробляє ся. — Дальше приняла палата послів проєкт закону що-до доповненя закону о забезпеченю військових осіб, военної маринарки і краєвої оборони, а також що-до міжнародного товарового руху на зелїзницях. По принятю податкової реформи складано мінїстру фінансів щирі бажаня.

Повідомлене. Маю честь повідомити, що дирекция товариства *Днїстер* у Львові іменовала мене своїм аґентом на Чернівцї (повіт судовий) і окрестність. В справах обезпечень від огню будинків мешкальних і господарских, церков з уряджeнем, знарядів домашних і господарских (возів, плугів і т. п.). худоби, збіжа в соломі і в зернї — подаю кождому потрібні поясненя. — *Корнило Салабан*, аґент „Днїстра“ в Чернівцях, улиця Пумнула ч. 25.

І. Рехенберґа книгарня і папірня в Чернівцях, улиця ратушева 23. Поручаю ся до доставлюваня руских книжок і ґазет. Маю великий склад руских книжок для всїх шкіл. Прибори до писаня продаю по найдешевших цїнах. Для шкіл народних особливо користні услівя.

8—12. **І. Рехенберґ.**

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“ бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Видання „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і его син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Хто хоче

мати красні, добрі і дешеві фотоґрафії, най буде ласкав удати ся до мене!

Фотоґрафую що дня від 7-ої год. від рана до заходу сонця.

За 6 штук беру лише 2 зр.

З пова'анем

Е. РІХТЕР,

8—12. фотоґраф в Чернівцях, ул. паньска ч. 18.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

„ПАРК ҐЕБЛЯ.“

В недїлю, дня 17-го мая 1896

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН З НАГОДИ ОТВОРЕНЯ ПАРКУ ҐЕБЛЯ

разом

З ВОЙСКОВИМ КОНЦЕРТОМ

повної оркестри 41-го полку піхоти під личним проводом свого капельмайстра.

Велика тераса, що може помістити 4.000 осіб.

Для П. Т. гостий запевнені вигоди під кождим взглядом.

Реставрацию переняв знаний реставратор Лев Кузмані і він буде старати ся вдоволити публику смачними все сьвіжими стравами, добрим пивом (Lager) з власного бровару парового і иньшими добрими напоями, уважною услугою і низькими цїнами.

На случай слоти концерт відбуде ся в пивярнї Кузманїого, Tempelgasse 3.

З високим поважанем:

Лев Кузмані, реставратор.

Ronchetti, Reck & Co., властителї бровару.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

KUL BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA